

NOTAT

27. april 2010

/SNI-ft/cmp-dep

Notat om ændringer af bestemmelserne om ledelse og styring af finansielle virksomheder - L 175

Den 13. april 2010 blev L 175 fremsat i Folketinget. Lovforslaget indeholder blandt andet et forslag om at ændre bestemmelserne om ledelse og styring af finansielle virksomheder i lov om finansiel virksomhed.

I forbindelse med den tekniske gennemgang af lovforslaget for ERU den 21. april 2010 blev der efterspurgt et notat, som giver et overblik over disse nye bestemmelser, herunder de bekendtgørelser der skal udstedes i medfør af bestemmelserne.

1. Relevante punkter i L 175

De relevante bestemmelser i L 175 er:

- § 1, nr. 12, 14 og 15 (finansielle virksomheder)
- § 6, nr. 4 og 5 (investeringsforeninger, specialforeninger og investeringsforvaltningsinstitutter)
- § 8, nr. 2 og 4 (firmapensionskasser)
- § 10, nr. 2 og 4 (ATP)
- § 11, nr. 2 og 3 (Lønmodtagernes Dyrtidsfond)

Det relevante punkt i de almindelige bemærkninger er pkt. 2.4.

Af overskuelighedshensyn er der i det følgende alene tale om en gennemgang af reglerne for de virksomheder, der er omfattet af lov om finansiel virksomhed. Med enkelte undtagelser kommer der til at gælde de samme regler for de øvrige virksomheder.

Med hensyn til ATP og Lønmodtagernes Dyrtidsfond vil reglerne for ledelse og styring være nye. Der vil dog ikke i praksis være væsentlige ændringer i de krav, som Finanstilsynet stiller til de to virksomheder, da kravene hidtil har fulgt af Finanstilsynets praksis.

2. Nuværende bestemmelser

De nuværende bestemmelser om ledelse og styring findes i lov om finansiel virksomhed §§ 65, 70 og 71.

Alle finansielle virksomheder, der er omfattet af lov om finansiell virksomhed, er omfattet af reglerne. Dette omfatter fx pengeinstitutter, realkreditinstitutter, forsikringsselskaber og fondsmæglerselskaber.

Hvordan den enkelte finansielle virksomhed skal ledes og indrettes afhænger til dels af den pågældende virksomheds konkrete forhold. Der stilles fx ikke de samme krav til virksomheder, der ikke har så store risici, som der stilles til virksomheder, der har større og måske mange forskellige risici. Det er således nødvendigt at specificere reglerne nøjere, for at de enkelte finansielle virksomheder har mulighed for at se, hvad der gælder for dem. Men det er også nødvendigt at have en fleksibilitet i reglerne, for at de kan afspejle forholdene i de enkelte virksomheder.

Kravene er endvidere ikke ”statiske”, da de nødvendigvis må afspejle, at der hele tiden udvikles nye finansielle produkter, at de finansielle markeder udvikler sig, og at pengeinstitutters it-systemer udvikler sig. Sidstnævnte er også en vigtig parameter i den finansielle sektor.

Reglerne står som nævnt i § 65 (bestyrelsens forretningsorden), i § 70 (om arbejdsdelingen mellem bestyrelse og direktion samt bestyrelsens arbejde) samt i § 71 (rammerne for styringen af den finansielle virksomhed).

Hidtil har man valgt at lade de mere specifikke regler fremgå af vejledninger, som Finanstilsynet har udstedt med hjemmel i § 71.

Der er en vejledning for hver type af finansiell virksomhed samt en særlig vejledning vedrørende it-sikkerhed, som er fælles for alle finansielle virksomheder. Fælles for vejledningerne er, at de afspejler den praksis, som Finanstilsynet har fastlagt med hensyn til kravene til ledelsen og styringen af en finansiell virksomhed, men at de ikke er retligt bindende.

Finanstilsynets praksis for kravene til såvel ledelsen som styringen af en finansiell virksomhed har løbende udviklet sig i takt med udviklingen i den finansielle sektor og de internationale standarder for ledelse og drift af finansielle virksomheder. Der tænkes her især på standarder, der er vedtaget af de internationale samarbejdsorganisationer for finansielle tilsyn. Samarbejdsorganisationerne omfatter de europæiske organisationer, Det Europæiske Banktilsynsudvalg på kreditinstitutområdet (CEBS), Det Europæiske Tilsynsudvalg for Forsikrings- og Arbejdsmarkedspensionsordninger på forsikringsområdet (CEIOPS) og Det Europæiske Værdipapirtilsynsudvalg på værdipapirområdet (CESR). Endvidere omfatter det de globale organisationer Baselkomiteen på bankområdet, Den Internationale Forsikringstilsynsorganisation på forsikringsområdet (IAIS) og den globale samarbejdsorganisation for børstilsyn på værdipapirområdet (IOSCO).

Da Finanstilsynets praksis løbende udvikler sig, er det ikke al praksis, der fremgår af de vejledninger, der gælder i dag. Ny praksis fremgår blandt andet af de principielle afgørelser, som Finanstilsynet offentliggør.

3. Hensigten med de foreslåede ændringer

Finansielle virksomheder spiller en vigtig rolle for stabiliteten i samfundet. Det er af stor samfundsmæssig betydning, at disse virksomheder ledes og drives på en forsvarlig måde. Der har vist sig behov for at øge opmærksomheden på de krav, som lovgivningen stiller til ledelsen af de finansielle virksomheder samt på enkelte punkter at skærpe disse krav. Dette behov er blevet tydeligere under den finansielle krise. Behovet har især vist sig i forhold til reglerne om ledelse.

Med de foreslåede regler sættes der minimumskrav til, hvilke pligter ledelsen har, og hvorledes virksomhederne skal lede og styre virksomhedens risici.

Reglerne vil have samme hovedstruktur som i dag, dvs. de væsentlige regler vil fremgå af loven, §§ 65, 70 og 71, mens de specifikke regler vil fremgå af én eller flere bekendtgørelser.

Den foreslåede ændring af § 65 indebærer, at Finanstilsynet kan fastsætte nærmere krav til indholdet af bestyrelsens forretningsorden. Kravene vil afspejle Finanstilsynets praksis for kravene til forretningsordenen og i øvrigt være i overensstemmelse med hensynene bag den tilsvarende bestemmelse i selskabsloven.

I bekendtgørelsen vil det bl.a. blive fastsat, hvilke forhold der som minimum skal fremgå af forretningsordenen, men der kan for nogle forhold også være tale om, at der stilles minimumskrav til, hvordan de skal fremgå.

Den foreslåede ændring af § 70 specificerer og udbygger de grundlæggende krav til bestyrelsens overordnede og strategiske funktion. Bestyrelsen skal i henhold hertil træffe beslutninger vedrørende bl.a.

- hvilke forretningsmæssige aktiviteter virksomheden vil indgå i og
- hvilke risici, som virksomheden må påtage sig og på hvilket niveau.

Bestyrelsen skal i den forbindelse sikre sig et beslutningsgrundlag herfor og løbende revurdere beslutningerne.

Samtidig indeholder bestemmelsen krav til bestyrelsens fastlæggelse af retningslinjer til direktionen og til direktionens rapportering til bestyrelsen om virksomhedens risici.

Endelig indeholder bestemmelsen krav til bestyrelsens opfølgning på, om risikoprofil og politikker følges i virksomheden, og til at bestyrelsen træffer de fornødne forholdsregler, hvis risikoprofil og politikker ikke længe er forsvarlige for den finansielle virksomhed.

De enkelte bestemmelser i § 70, stk. 1-4, vil blive uddybet i bekendtgørelsen. Herunder vil det fx komme til at fremgå, at bestyrelsen i et pengeinstitut vil skulle beslutte, hvilke pengeinstitutaktiviteter (indlån, udlån, værdipapirhandel etc.) virksomheden skal beskæftige sig med. Bestyrelsen i et forsikringsselskab vil f.eks. skulle tage stilling til, hvilke forsikringsklasser og -produkter selskabet skal udbyde. Generelt vil det dog gælde, at bestyrelsen skal kunne dokumentere overfor Finanstilsynet, at den har løftet sin ansvarsopgave.

Efter den foreslåede ændring vil § 71, stk. 1, blive ændret således, at ordene »effektive former for virksomhedsstyring« i den nuværende bestemmelses nr. 1 flyttes til bestemmelsens indledning og dermed kommer til at udgøre det overordnede krav i bestemmelsen. De efterfølgende nr. 2-9 bliver herefter nr. 1-8 og udgør de enkelte hovedkrav til, hvad der indgår i opfyldelsen af kravet til effektive former for virksomhedsstyring. Derved svarer bestemmelsens ordlyd i højere grad til indholdet af artikel 22 i kreditinstitutdirektivet. Ændringen har ikke nogen materiel betydning.

I dag er der en § 71-vejledning for hver type af finansiell virksomhed samt en it-sikkerhedsvejledning. Af overskuelighedshensyn, og for så vidt muligt at sikre ensartede regler, vil det fremover tilstræbes, at der kun udstedes én bekendtgørelse i medfør af § 71 for samtlige finansielle virksomheder. Bekendtgørelsen vil dog stadig tage højde for de særlige forhold i de enkelte virksomhedstyper, da der fortsat er behov for en fleksibilitet i reglerne.

De væsentligste ændringer i reglerne kan rubriceres i fem hovedpunkter:

1. Fremover vil de væsentligste krav fremgå af loven, mens de detaljerede krav kommer til at fremgå i en bekendtgørelse og ikke i vejledninger. En bekendtgørelse skaber en klarere retstilstand, og vil være retlig bindende.
2. Med de foreslåede ændringer af lov om finansiell virksomhed §§ 65, 70 og 71 vil der såvel i lov som i bekendtgørelse være en klarere adskillelse mellem reglerne for ledelsen af en finansiell virksomhed og reglerne for driften heraf. Dette skal øge de finansielle virksomheders ledelsers fokus på kravene hertil.

3. Der stilles i den foreslåede § 70 krav til, hvorledes bestyrelsen arbejder. Bestyrelsens enkelte ansvarsområder bliver specificeret, jf. Finanstilsynets praksis, og der vil reelt blive stillet et noget større krav til, at bestyrelsen kan dokumentere, at den har løftet de enkelte ansvarsområder.
4. Kravene til virksomhederne, der er afspejlet i § 71 vejledningerne, vil blive ajourført. Det er ikke hensigten, at der vil ske væsentlige ændringer i reglerne, idet den praksis, som Finanstilsynet har fastlagt, og som for en dels vedkommende fremgår af vejledningerne til bestemmelsen, som overvejende hovedregel vil blive videreført. På den anden side er der løbende sket en udvikling i Finanstilsynets praksis, og det vil den nye bekendtgørelse tage højde for.
5. Endelig kommer der nye regler på ganske få områder. Det omfatter især nye regler for pengeinstitutters belåning af pantebreve, herunder hvilke kriterier institutterne skal lægge vægt på ved udlån baseret på pantebreve, samt hvilke oplysninger der som minimum skal foreligge, for at et pantebrev kan belånes.

5. Ikrafttrædelse

Det foreslås, at reglerne træder i kraft 1. november 2010. Der skal være tid til, at de nødvendige dokumenter og oplæg kan nå at blive udarbejdet, drøftet og vedtaget i de respektive virksomheders bestyrelser.